

Työterveyslaitos

HYVINVOINTIA TYÖSTÄ

Työterveyshuollon tiedonhallintaa

Sari Nissinen

sari.nissinen@ttl.fi

@sari_nissinen

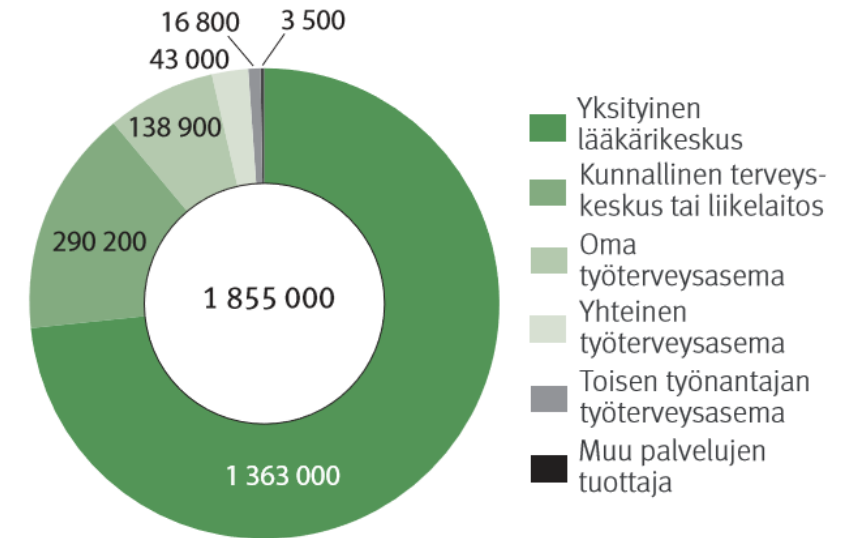

- Työterveyshuollon piirissä 1,85 miljoonaa henkilöä (86 % palkansaajista)

- yksityisissä lääkärikeskuksissa 74 %
- terveyskeskuksissa 16 %
- työnantajien omat terveysasemat 8 %

- Vuosittain tehdään

- 1,3 miljoonaa terveystarkastusta
- noin miljoona yksilön neuvonta- ja ohjauskäyntiä
- 4,5 miljoonaa sairaanhoitokäyntiä

Kelan tilastokatsaus 7/2019. Työterveyshuollon kustannukset kasvoivat edelleen maltillisesti. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019041112020>.

- Henkilöstöä arviolta

- Työterveyslääkäreitä 2800
- Työfysioterapeutteja 900
- Työterveyshoitajia 2200
- Työterveyspsykologeja 550

Työterveyslaitos 2016. Työterveyshuolto Suomessa vuonna 2015 ja kehitystrendi 2000–2015 ISBN 978-952-261-673-9.

asiakas

Pystyn
itse

- Sähköiset palvelut parantavat mahdollisuuttani saada sosiaali- ja terveyspalveluita, ehkäistä hyvinvointiongelmia ja lisätä omahoitoani.
- Saan luotettavaa tietoa omien valintojen tueksi.
- Voin tallentaa ja hyödyntää omia tietojani turvallisesti.
- Sähköisen asiainnoinnin ja omahoidon palvelut ovat saatavillani.
- Henkilökohtainen hoito- ja palvelusuunnitelma auttaa palveluideni koordinoinnissa.

Käytet-
ävissä
olevat
tiedot

ammattilainen

Kyvykkäille
käyttäjille
toimivat
järjestel-
mät

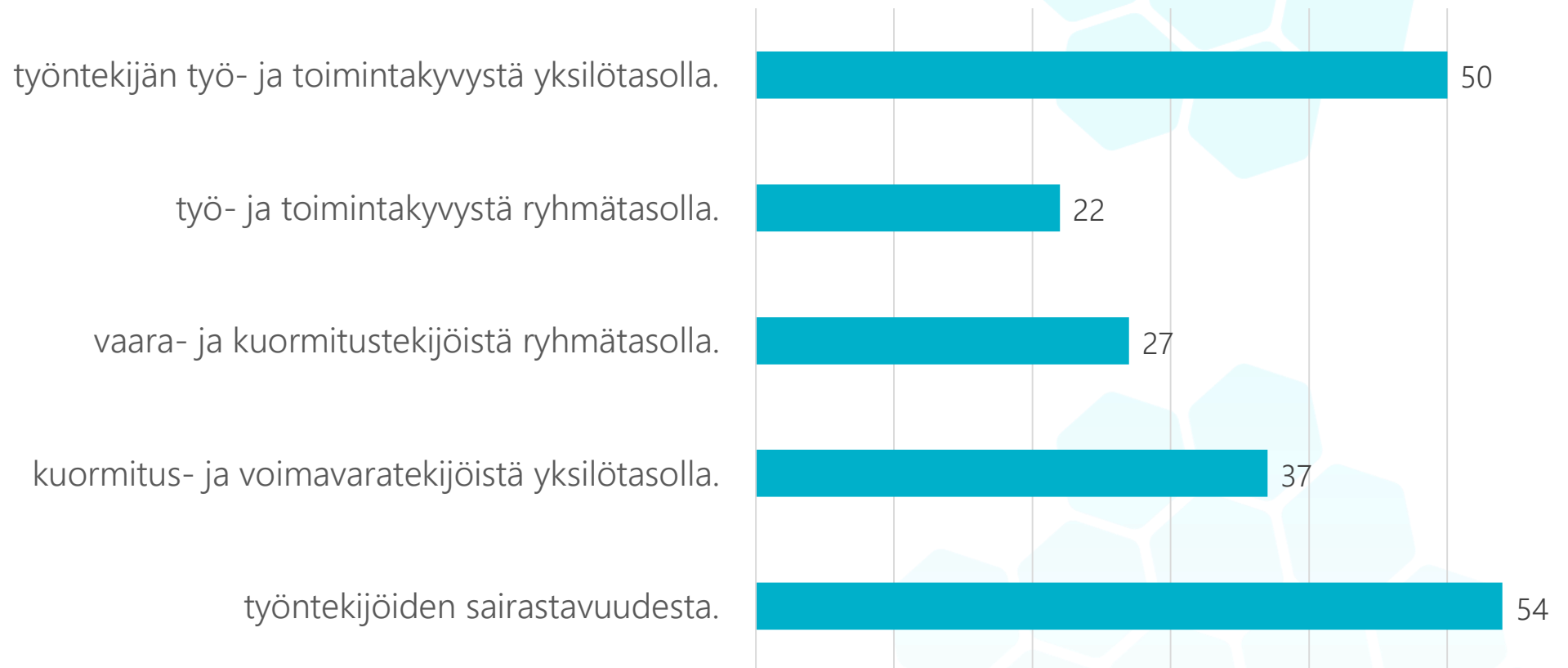
- Käytössäni on työtä ja sen toiminta- prosesseja tukevat tietojärjestelmät.
- Asiakas- ja potilastiedot ovat käytössäni aina, kun niitä tarvitaan.
- Osaamiseni on ajan tasalla ja kehittymistäni tuetaan.

Tiedä
ensin,
johda
sitten

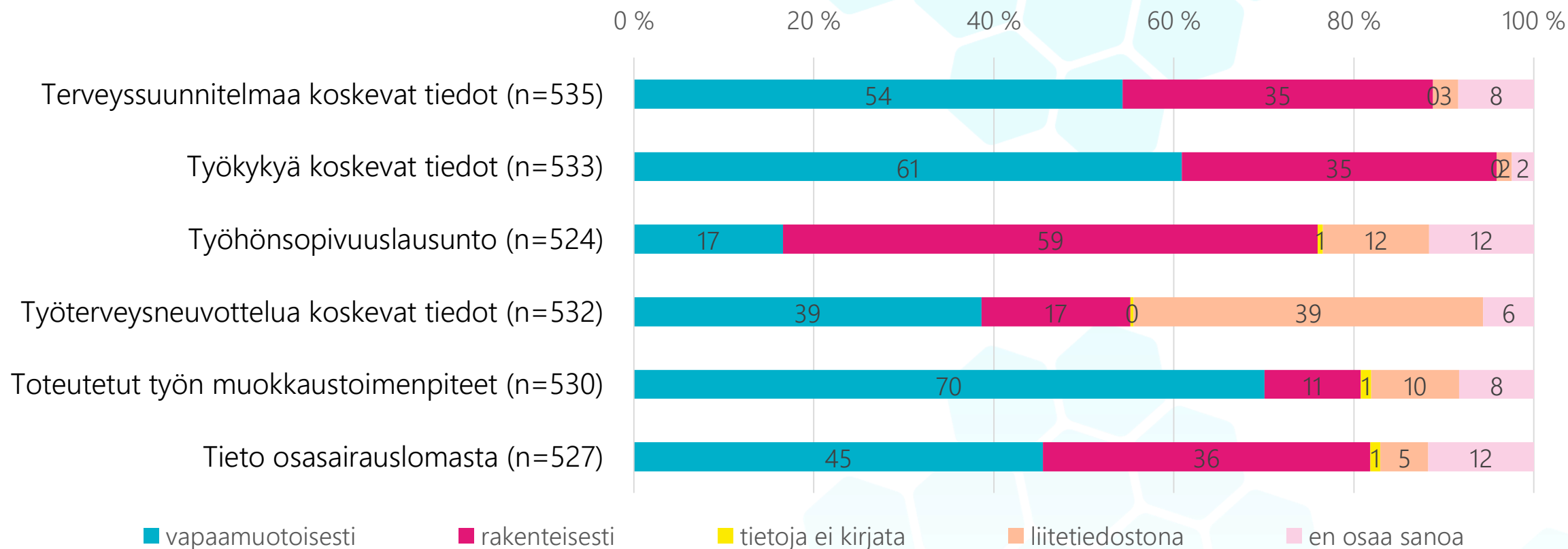
- Tietoaineistot tukevat reaaliaikaisesti palvelutuotannon johtamista ja yhteiskunnallista päätöksentekoa.
- Tietoaineistot tukevat tutkimus-, innovaatio- ja elinkeinotoimintaa.

Työkykytietojen saatavuus potilastietojärjestelmistä (2015)

Saa potilastietojärjestelmästä helposti tietoa (vastaajia %, n=545)

Työkykyyn liittyvien tietojen kirjaamistapa potilastietojärjestelmässä (2015)

Potilastietojärjestelmiin liittyviä kehittämisehdotuksia (n=125) (2015)

- Aiemmin kirjatun tiedon hakua ja näkymiä tulee parantaa
- Tieto työntekijän aiemmista kuntoutuksista pitää saada helpommin esiin
- Rakenteista kirjaamista tulee lisätä
- Kirjaamiskäytäntöjä tulee yhtenäistää
- Raportointimahdollisuuksia tulee monipuolistaa
- Käyttöön sähköinen tiedonkeruu (terveyskyselyt, esitietolomakkeet)
- Parempaa tukea kuntoutusseurantaan (hälytteet ja muistutukset)

Työterveyslaitos

HYVINVOINTIA TYÖSTÄ

TYÖKE (Verkostoilla tehoa soteen, työkyvyn
tukeen ja työikäisten terveyteen, 2017–2020)

Kanta-tietojärjestelmän käyttö
työterveyshuollossa

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Taustaa

- Tietojen vaihdon kannalta tärkeää on rakenteisen kirjaamisen käyttö potilaskertomuksissa
- Rakenteisen kirjaamisen on helpotettava ja tehostettava potilastyötä
- Tietojen vaihdon tulee olla sujuvaa työntekijän hoito- ja palveluketjuissa
- Tietojen vaihdon on tarkoitus toteutua Kanta-arkiston avulla

Tavoitteena selvittää kansallisesti sovittujen kirjaamisrakenteiden (ns. kansalliset otsikot) sekä Kanta-arkiston käyttökelpoisuutta työterveyshuollossa

Hyöty tuloksista

- Uutta tietoa työterveyshenkilöstön kirjaamisen kehittämistarpeista kansallisen kirjaamisohjeistuksen toteuttamiseksi
- Sähköisten potilaskertomusten luettavuus paranee ja tarvittava tieto löytyy helpommin
- Mahdollisuus vähentää päällekkäistä kirjaamista sekä tehostaa tietojen vaihtoa

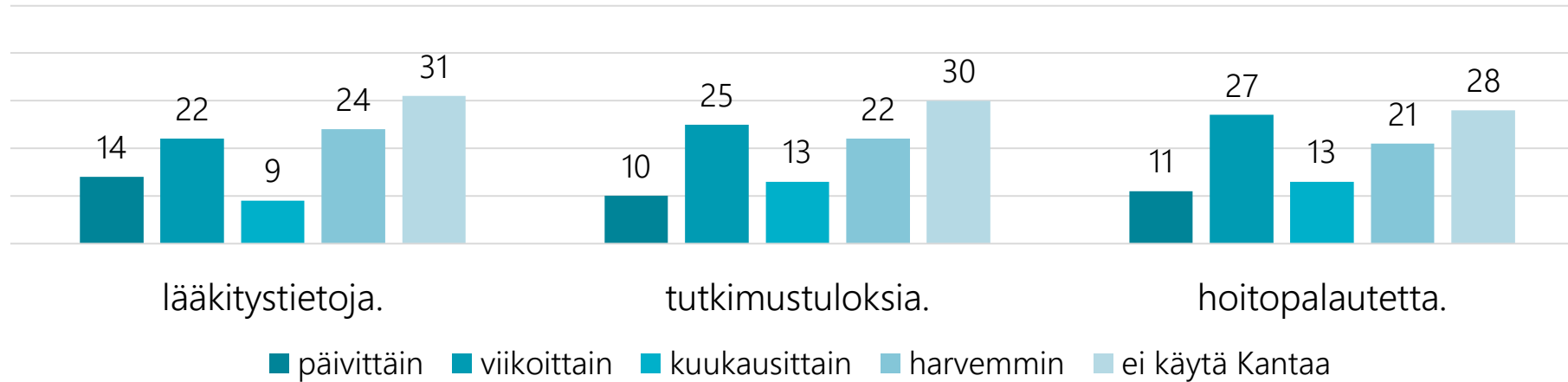
Kanta-tietojärjestelmän käyttö työterveyshuollossa (2017)

Kantan käyttöön liittyvät väittämät: samaa mieltä olevat (% vastaajista, n=355)

Kanta-tietojärjestelmän käyttö työterveyshuollossa (2017)

Hakee Kanta-arkistosta useimmiten potilaan (% vastaajista, n=355)

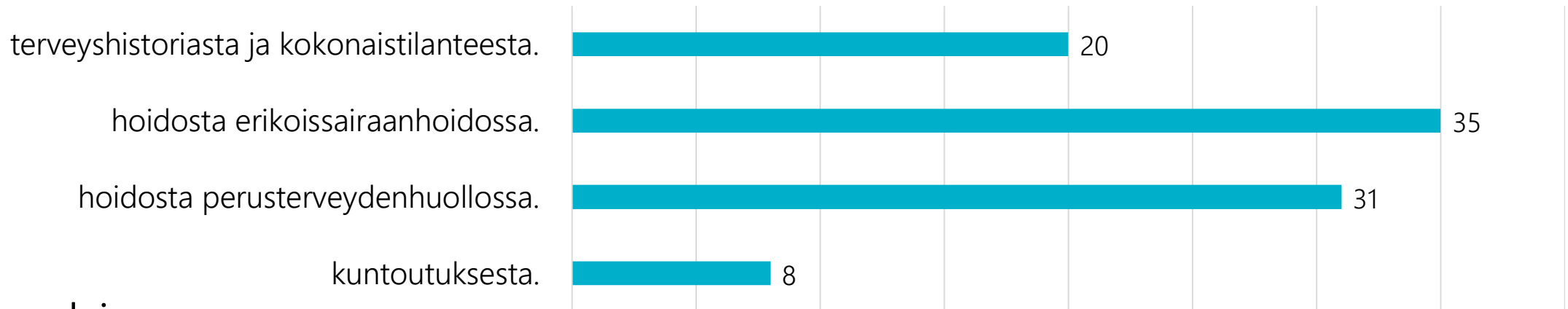

Syyt, miksi ei käytä Kantaa

- asiakas kertoo omat tietonsa
- ei ole ollut tarvetta
- osaaminen heikkoa
- ei ole saanut koulutusta käyttöön
- toimikortti ei toimi
- ei ole saanut toimikorttia
- tarvittavat tiedot näkyvät omassa potilastietojärjestelmässä
- käytössä aluetietojärjestelmä

Kanta-tietojärjestelmän käyttö työterveyshuollossa (2017)

On saanut Kanta-arkiston avulla helposti kuvan potilaan (vastaajia %, n= 355)

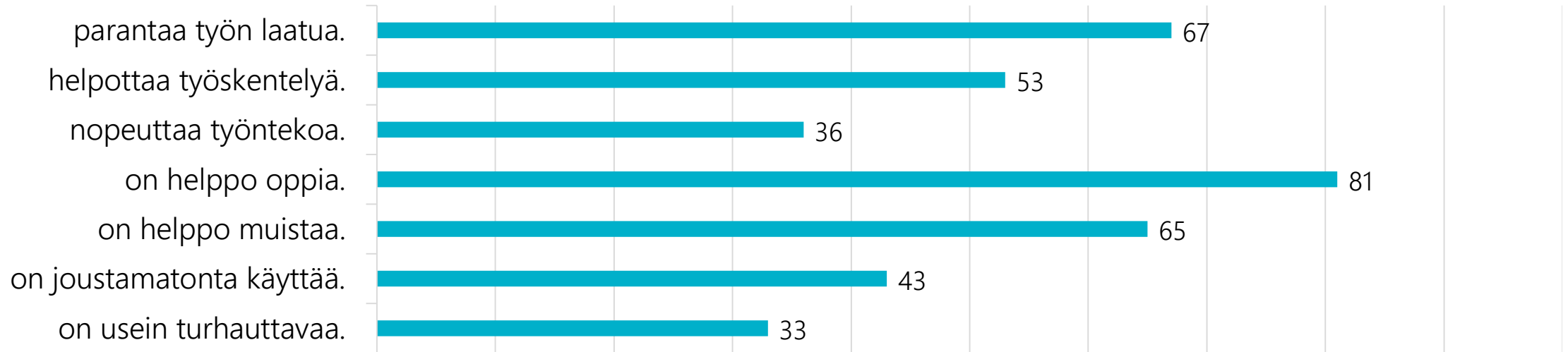

Kokemuksia:

- "Käynnit ilmeisesti siinä järjestyksessä, kun ne on siinne siirretty, ei siinä järjestyksessä, jolloin ne ovat tapahtuneet, ei voi olla varma, että on seurannut potilaan hoidon kulun analogisesti. Mielestäni siinä on vaaratapahtuman paikka."
- "Siellä on paljon otsikoita, joiden alla ei ole mitään tekstiä. Siksi tulee turhia klikkauksia ja kaikki otsikot pitää avata ja käydä läpi, jotta löytää haetun tiedon. Tarvittavan tiedon etsiminen on todella vaikeaa ja hidasta."
- "E-resepti ja Kanta arkisto ovat yksi terveyden huollon parhaita työkaluja ja helpottavat työkykyarvioita ja parantavat niiden laatua merkittävästi. Niillä on selkeä myönteinen vaikutus myös kustannustehokkuuteen ja Terveiden huollon ja työterveyshuollon vaikuttavuuteen."
- "Kannasta tulee mahtava työkalu, kun sitä vielä kehitetään käyttäjäystävällisemmäksi."

Kansalliset kirjaamisrakenteet työterveyshuollossa (2017)

Kansallisten otsikoiden käyttö potilastietojen kirjaamisessa
(% vastaajista, n=355)

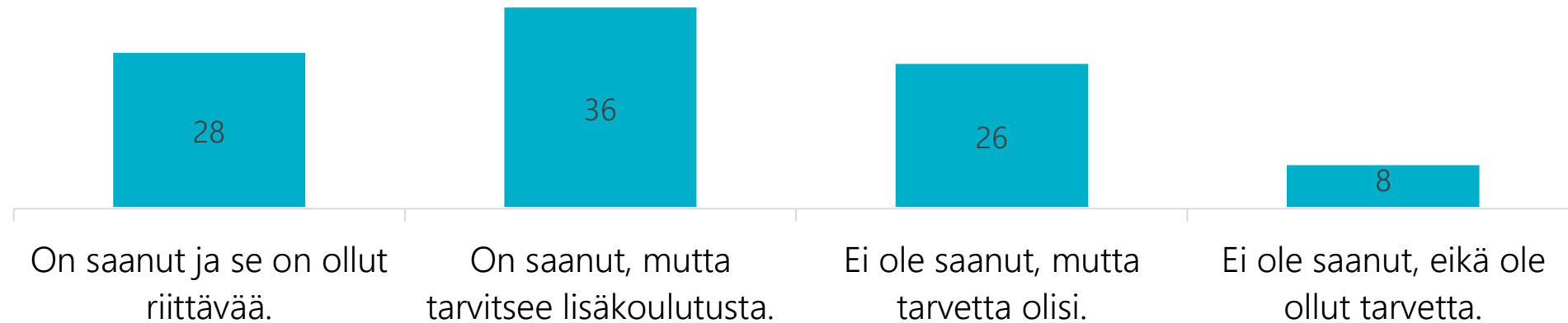

Kokemuksia

- "Päivämäärät eivät korreloi eivät tiedot ole aikajärjestyksessä. Kaikkia tietoja ei aina löydy esim. sairauslomapäivämäärät."
- "Kirjaaminen on paikka paikoin todella heikkoa ja vaikuttaa merkittävästi siihen, mitä tietoja sieltä voi löytää."
- Otsikkojen paikkojen vaihtamisen mahdottomuus tekee teksteistä aivan hullunkurisia. Koska käytännössä systeemi ei toimi, niin käyttäjät menettävät mielenkiinnon edes yrittää muokata tekstiä ns. järkevän näköiseksi.
- "Ehkä tulen toimeen vähemmällä otsikkomäärällä, koska kirjaan monia asioita saman otsikon alle. Työkykyasioita ei kuitenkaan ole otsikoissa riittävästi."

Kansalliset kirjaamisrakenteet työterveyshuollossa (2017)

Kirjaamiskoulutus kansallisten otsikoiden käytöstä
(% vastaajista, n=355)

- Lisäkoulutusta tarvitsevat kokevat hyödylliseksi
- Riittävästi koulutusta saaneiden mielestä kansallisten otsikoiden käyttö helppoa.

Kokemuksia

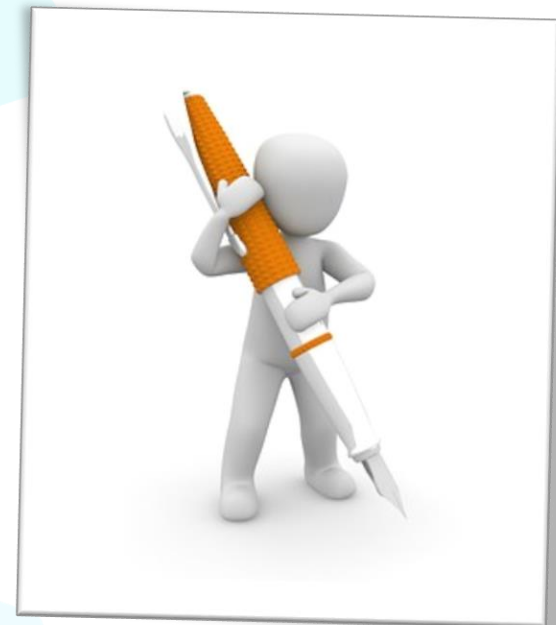
- *"Koulutusta ei riittävästi, ehkä olisi pitänyt enemmän itse paneutua, mutta siihen ei koskaan tunnu olevan aikaa.. "*
- *"Arkiston käytön opettelu on kyllä ollut helppoa ja siitä on ollut potilastyössä hyötyä. Ehkä enemmänkin olisi kaivannut lisää tietoa juuri otsikoinnin merkityksestä ja miten se näkyy/toimii Kanta-arkistossa, nythän niitä tekstejä vasta pikkuhiljaa siellä alkaa potilaspapereissa näkymään".*

Tulosten tulkintaa

- Käytössä useita eri potilastietojärjestelmiä
- Työterveyshuollossa ollaan kokeneita potilastietojärjestelmien käyttäjiä.
- Potilastietojärjestelmiin aiemmin kirjattuja tietoja ei pystytä hyödyntämään riittävästi asiakastyössä.
- Potilastietojärjestelmät eivät tue kertyvän tiedon systemaattista käsittelyä.
- Työterveyshenkilöstön kirjaamista ohjaa ammattitaito ja työkokemus, ei yhteisesti sovittu tietosisältö.
- Vapaamuotoinen kirjaaminen on rakenteista yleisempää.
- Sähköisillä kyselyillä kerättävät tiedot joudutaan yleensä kirjaamaan uudestaan potilastietojärjestelmään.
- Kansallinen kirjaamistapa ei huomioi riittävästi "työterveysspesifiä" tietoa.
- Kanta-arkiston luettavuutta tulee parantaa.
- Kirjaamista tulee sujuvoittaa, yhtenäistää ja rakenteistaa.
- Työnantajat odottavat työterveyshuollolta parempaa raportointia; enemmän työpaikkakohtaista tietoa sekä havaintoja työntekijöiden terveydestä ja hyvinvoinnista.
- Työkykyyn liittyvän tiedon hyödynnettävyyttä ja saatavuutta tietojärjestelmissä tulee parantaa.

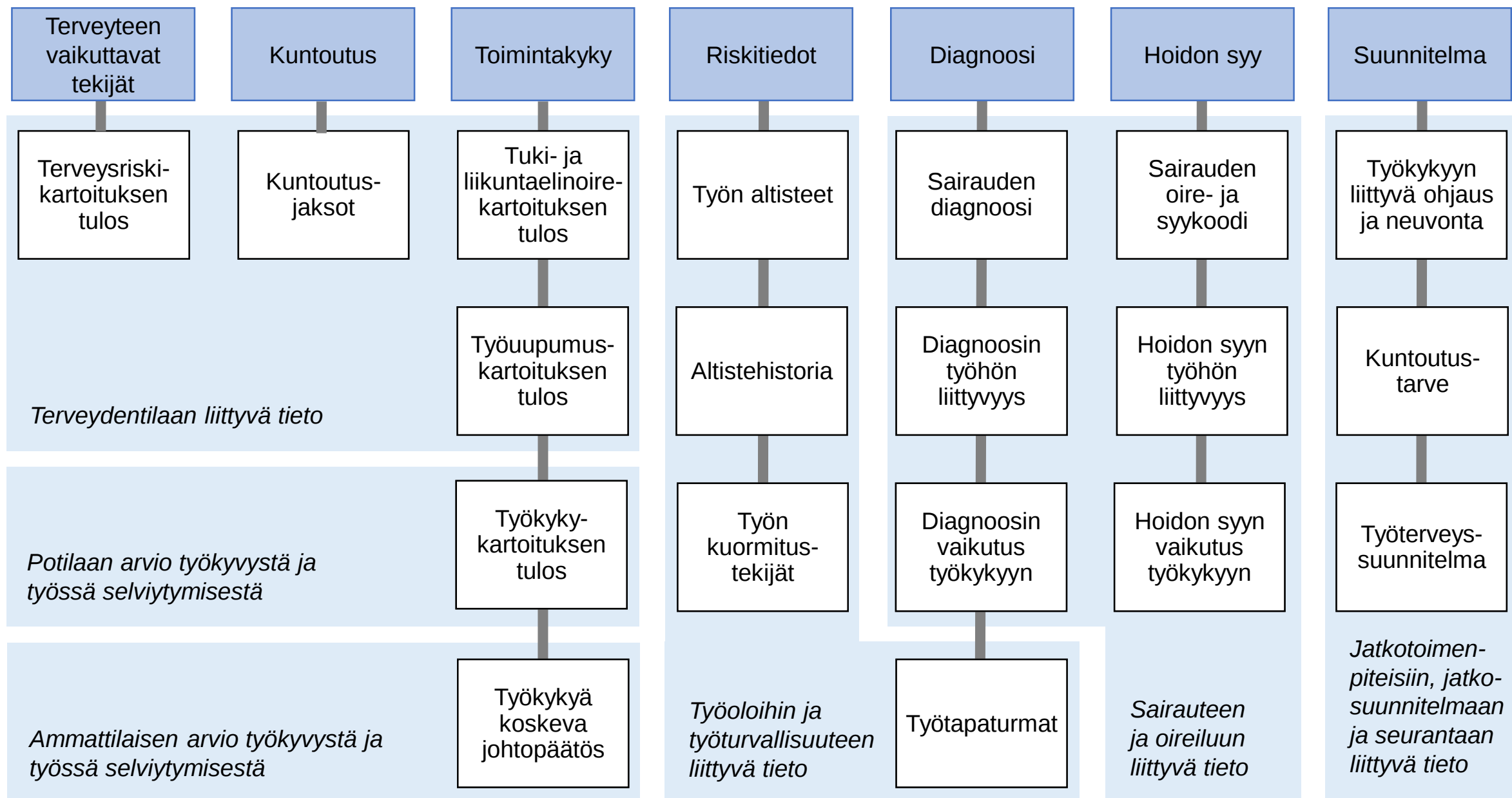
Oleelliset kirjattavat työkykytiedot (2016)

- Terveystilaan liittyvä tieto
- Sairauteen ja oireiluun liittyvä tieto
- Potilaan oma arvio työkyvystä ja työssä selviytymisestä
- Ammattilaisen arvio työkyvystä ja työssä selviytymisestä
- Työoloihin ja työturvallisuuteen liittyvä tieto
- Jatkotoimenpiteisiin, -suunnitelmaan ja seurantaan liittyvä tieto

*Nissinen S, Leino T, Kinnunen U-M, Saranto K (2016) Kokemuksia tietojen vaihdosta työterveysyhteistyössä: terveystarkastuksessa kirjattavat tiedot, FinJeHeW 8:2-3.
Nissinen S, Leino T, Oksanen T, Saranto K (2016) Relevant Patient Data for Health Information Exchange: A Delphi Method Study among Occupational Health Professionals. Occup Med Health Aff 4:244.*

TYÖKYKYTIETOJEN KANSALLISESTI YHTENÄINEN TIETOMALLI POTILASKERTOMUKSESSA

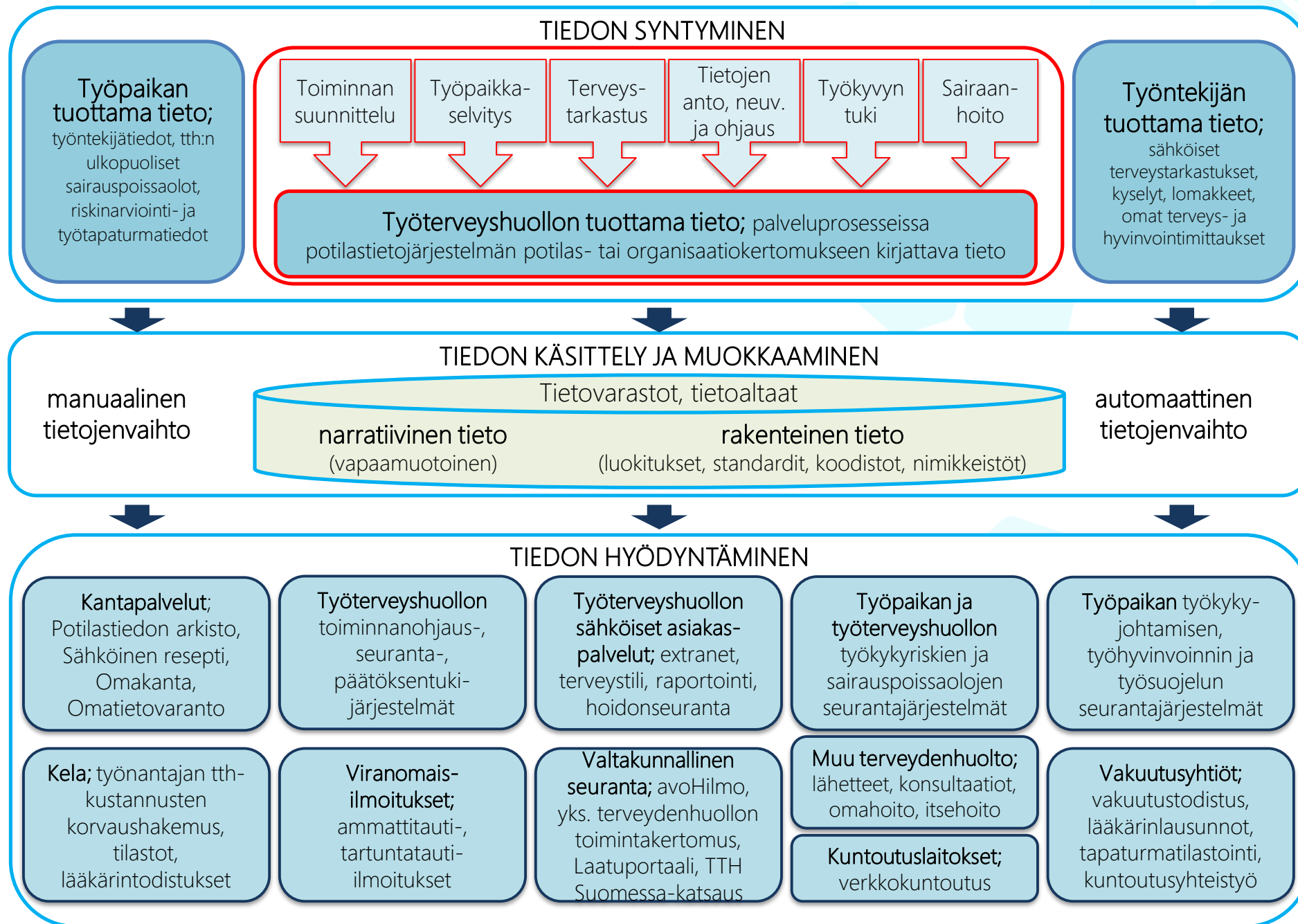
Kansallinen otsikko

Työkykytieto

Rakenteisesti kirjattava tieto

Nissinen, S. 2019: Työkykytieto käyttöön. Työkykytietojen kansallisesti yhtenäinen tietomalli terveydenhuollon potilaskertomuksessa. Väitöskirja. Itä-Suomen yliopisto. http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-2997-6

TYÖTERVEYSHUOLLON TIEDONHALLINNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Työkykytieto saadaan käyttöön, kun

#1

standardoidaan
tietosisällöt ja
kirjaamistapa
kansallisesti

#2

sitoudutaan
rakenteisen
tietosisällön
kirjaamiseen

#3

valmistellaan
tietojärjestelmät
tukemaan
kirjaamista

#4

onnistutaan
tiedonkeruussa

-> Edellyttää yhtenäisiä käsityksiä tietosisällöistä!

Työterveyslaitos

HYVINVOINTIA TYÖSTÄ

Työterveyshuollon toimintatiedot –rekisteri

Sari Nissinen

sari.nissinen@ttl.fi

@sari_nissinen

TYLLI-rekisteri

Satu Soini

satu.soini@ttl.fi

@Soini_Sa

Työterveyshuollon toimintatiedot - nykytilanne

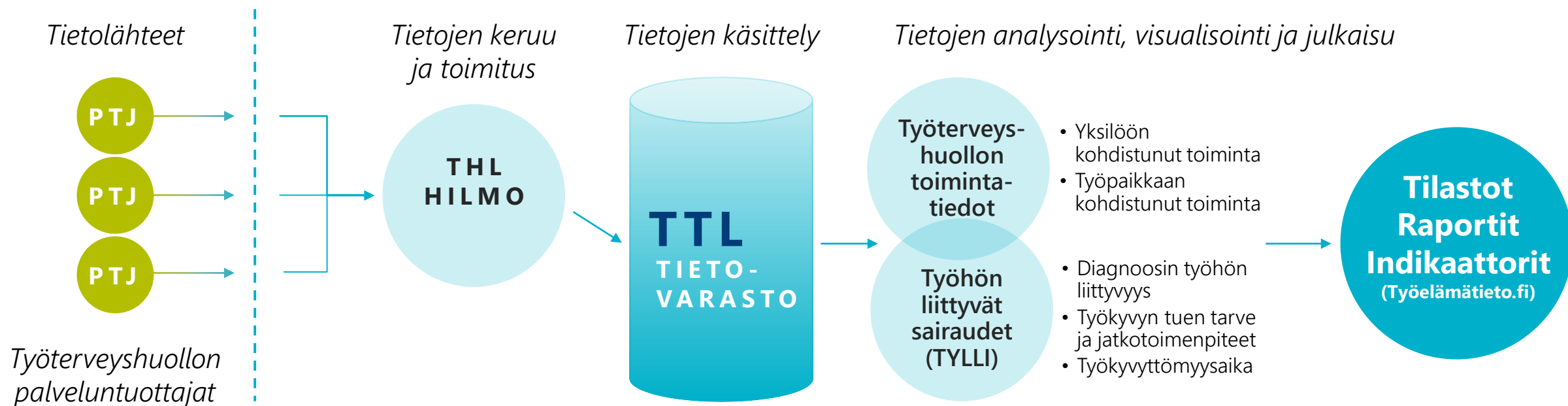
- Tarve tunnistettu, koska tietoja ei kerätä kattavasti ja ajantasaisesti vielä missään
 - Kela: Työterveyshuoltotilasto
 - julkaistaan noin kahden vuoden viiveellä, kaikki työnantajat eivät hae korvauksia
 - THL: Perusterveydenhuollon avohoidon hoitoilmoitus (Avohilmo)
 - mukana vain pieni osa työterveyshuoltoja
 - Aluehallintovirasto: Yksityisen terveydenhuollon toimintakertomus
 - tietoja ei julkaista, tietoja käytetään toimintaluvan tarkistamiseksi
 - TTL: Työterveyshuolto Suomessa -katsaus
 - Kysely toteutetaan noin 3 vuoden välein

Uuden tietotuotannon tavoitteena

- Koota kaikkien työterveyshuollon palvelutuottajien toimintatiedot yhteen tietokantaan
- Kerätä oleellinen tieto työterveyshuollon toiminnasta
- Hyödyntää nykyisiä kansallisesti yhtenäisiä luokitteluja tietojen kirjaamisessa potilastietojärjestelmiin
 - kansallinen koodistopalvelu
- Kertakirjaamisen toteutuminen

Työterveyshuollon tietotuotanto

- reaaliaikaista tietoa trendeistä ja työikäisistä

Tietojen yhdistäminen muihin rekisteritietoihin

Työterveyshuollon toimintatiedot = palvelutapahtuman laskutustiedot

Toiminta	Toiminnan tarkenne	Arvo
Toiminnan suunnittelu	työpaikan kanssa työterveyshuollon sisäisenä toimintana	kpl, ajan käyttö
Työpaikkaselvitykset	perusselvitys	
	suunnattu (altisteet)	
	suunnattu (fyysinen kuormitus/ergonomia)	
	suunnattu (työyhteisön selvitys)	
	suunnattu (muu)	
Terveystarkastukset	alkutarkastus	
	määräaikaistarkastus	
	lopputarkastus	
	työhönsijoitustarkastus	
	työkyvyn selvittämiseksi	
	työhön paluun seurantatarkastus	
	työllistymiskyvyn selvittämiseksi	
Neuvonta ja ohjaus	muu	
	yksilölle (työolosuhteisiin liittyvä)	
	yksilölle (elintapoihin liittyvä)	
	ryhmälle (työolosuhteisiin liittyvä)	
	ryhmälle (elintapoihin liittyvä)	
Neuvottelut	verkostoneuvottelu	
	työterveysneuvottelu	
	muu neuvottelu	
Sairaanhoitokäynnit		
Lähetteet erikoissairaanhoidon		kpl
Ei Kela-korvattava toiminta	elämäntapoihin kohdistuva	kpl, ajan käyttö
	työyhteisöön ja työhyvinvointiin kohdistuva	
	johtamiseen ja esimiestyöhön kohdistuva	
	työnohjaus	

Vertailumahdollisuus

PALVELUTAPAHTUMAN PERUSTIEDOT

- asiakkaan kotikunta / maakunta
- asiakkaan ammatti
- yrityksen kotikunta / maakunta
- yrityksen päätoimiala

KÄYNNIN TOTEUTUMINEN

- käyntipäivä
- palveluntuottaja
- palveluntuottajan järjestämistapa
- palvelun toteuttajan ammatti

PALVELUMUOTO

- lakisääteinen työterveyshuolto
- ei-lakisääteinen työterveyshuolto

YHTEYSTAPA

- käynti vastaanotolla
- käynti työpaikalla
- reaaliaikainen etäasiointi
- etäasiointi ilman reaaliaikaista kontaktia

Työhön liittyvät sairaudet ja toimenpiteet (TYLLI)

Onko kyseessä työperäinen tai työn pahentama sairaus?

- Ei
- Kyllä
- **Hilmo: diagnoosin työhön liittyvyys**

Työkyvyn tukitoimien tarve

- Ei tarvetta työkyvyn tukitoimiin
- Kyllä, on tarve työkyvyn tukitoimiin
- **Hilmo: diagnoosin vaikutus työkykyyn (työkyvyn tukitoimien tarve)**

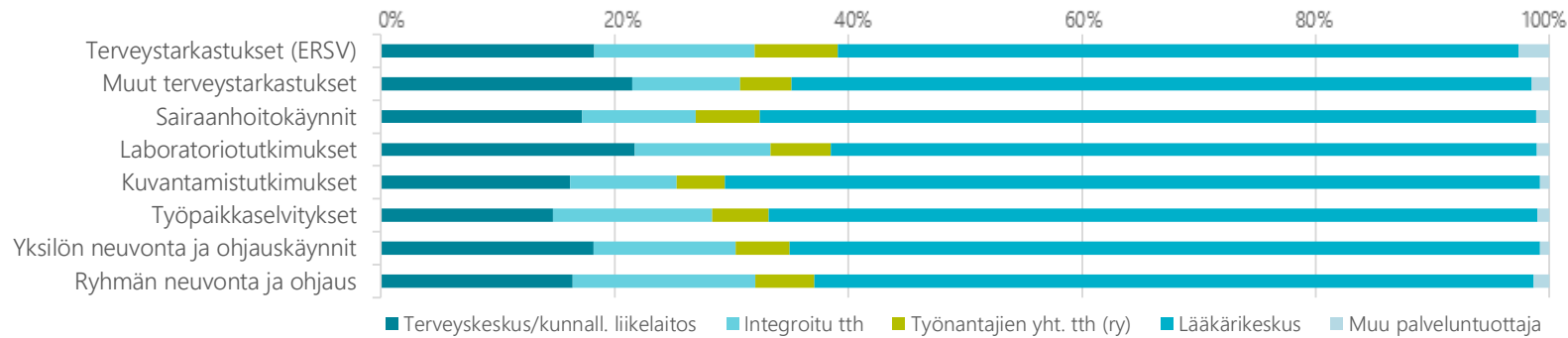
Jos kyllä, mitä toimenpiteitä käynnistän

Jatkotoimenpiteet

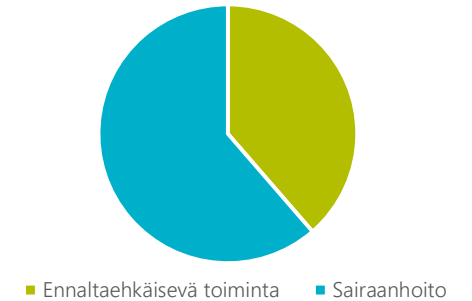
- Ammatillisen kuntoutuksen aloite
- Diagnostiset jatkotutkimukset
- Hoidon tehostus
- Lausunto työkyvystä
- Lähetä erikoissairaanhoidon
- Lääkinnällisen kuntoutuksen aloite
- Ohjaus muulle ammattiryhmälle kuin lääkärille
- Ohjaus perusterveydenhuoltoon
- Ohjaus työkykyarvioon
- Ohjaus työpaikan vastuulääkärille
- Omalle vastaanotolle uudelleen
- Suositus osasairauspäivärahasta
- Suunnattu työpaikkaselvitys (altisteet)
- Suunnattu työpaikkaselvitys (fyysinen kuormitus/ergonomia)
- Suunnattu työpaikkaselvitys (psykososiaalinen kuormitus)
- Tarvittavat työkyvyn tukitoimet jo käynnissä
- Tunnettuun terveysongelmaan liittyvä neuvonta (esim elintapaohjaus)
- Tutkimukset ammattitautiepäilyn vuoksi
- Työterveysneuvottelu
- Työterveyteen liittyvä neuvonta ja ohjaus
- Verkostoneuvottelu
- Yhteydenotto/suositus työpaikalle (kirjallinen tai suullinen)
- Muut toimenpiteet
- **Hilmo: jatkohoito-SPATit**

TYÖTERVEYSTILANNE, UUSIMAA, TAMMIKUU-KESÄKUU 2018

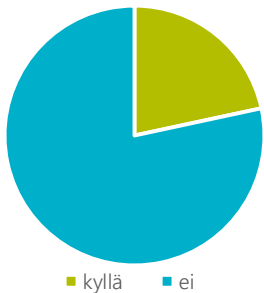
Työterveyshuollon toiminta palveluntuottajittain

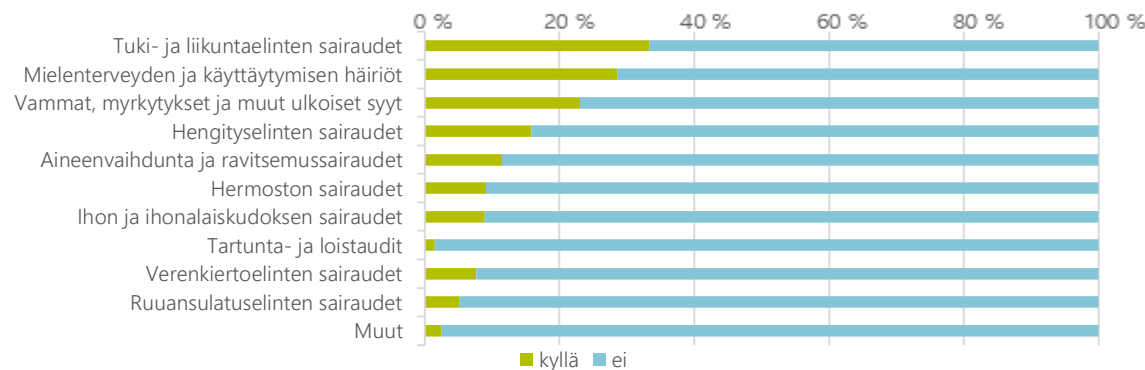
Ennaltaehkäisevän toiminnan ja sairaanhoidon osuus kaikista käynneistä (%)

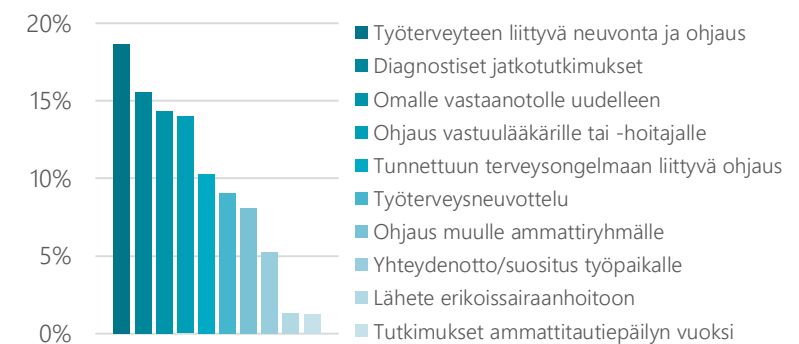
Työhön liittyvät sairaudet kaikista sairaanhoitokäynneistä (%)

Työhön liittyvät sairaudet diagnosiryhmittäin

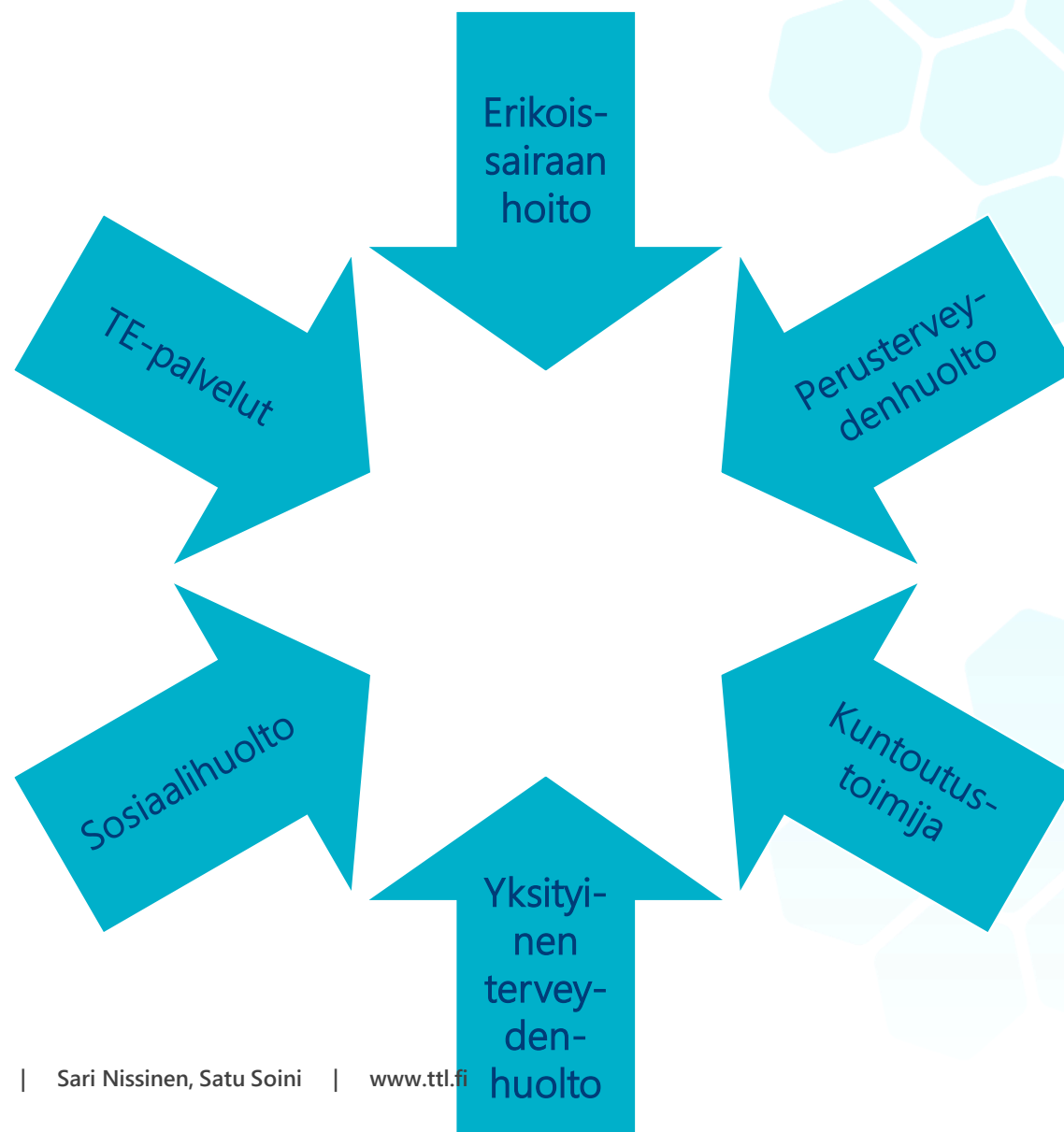

Käynnin jatkotoimenpiteet

Lähetä työterveyshuoltoon

Mistä voitaisiin ohjata työterveyshuoltoon?

LÄHETTÄJÄ

TARVE

VÄLINE

VASTAANOTTO

Tieto potilaan
työterveyshuollosta

PTH/ESH

TYÖTERVEYSHUOLTO

SÄHKÖINEN LÄHETE

- Työhön liittyviä oireita
- Työkykyongelmia

TYÖIKÄINEN

- Työhön liittyvien oireiden selvittely
- Työkyvyn tukitoimet

Milloin ohjata työterveyshuoltoon?

- Jos potilaan
 - työ vaikuttaa oireisiin
 - oireet vaikeuttavat työstä selviytymistä
 - sairaus tai oireet edellyttävät perusteellisempaa työkyvyn arviointia ja/tai työhön paluun suunnittelua ja tukemista
 - toistuvat sairauslomat
 - sairausloma uhkaa pitkittyä (viimeistään silloin, kun sairauspoissaolo on kestänyt yli 30 vrk)
- Ja lisäksi:
 - raskaana olevan työrajoitteet
 - työyhteisöongelmat (esim. ristiriitatilanteet työpaikalla)
 - työergonomiaan liittyvät pulmat
 - työpaikan sisäilmasto-ongelmat
 - ammattitautiepäily

Maakuntien kokeiluista

- Lähete perusterveydenhuollosta työterveyshuoltoon
- Sähköinen lähete erikoissairaanhoidosta työterveyshuoltoon
 - Työterveyshuolloille on luotu (oma) lähetekansio, johon lähetteet menevät
- Leikkauspotilaille erikoissairaanhoidosta 2 viikon sairausloma, jatkot työterveyshuoltoon
- Saumaton hoito- ja kuntoutusketju masennuspotilaille, kardiologisille potilaille (sepelvaltimotauti, mahdollisesti rytmihäiriöt) ja neurologiassa MS-potilaille

Kiitos!

ttl.fi

@tyoterveys
@fioh

tyoterveyslaitos

tyoterveys

Tyoterveyslaitos

